

**BUDAPEST XVIII. KERÜLETI
EÖTVÖS LORÁND
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

•1184 BUDAPEST LAKATOS U. 30.
•TELEFON: 295-1435 FAX: 291-2128
•HONLAP: WWW.EOTVOSBP18.HU

BUDAPEST XVIII. KERÜLETI EÖTVÖS LORÁND ÁLTALÁNOS ISKOLA

HELYI TANTERV 1-4. ÉVFOLYAM

2016

Tartalom

1	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV	3
1.1	AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK	3
1.2	KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK	4
1.2.1	1–4. ÉVFOLYAM	4
1.2.2	5–8. ÉVFOLYAM	4
2	AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI:	5
2.1	ALAPVETŐ SZEMPONTOK:	5
3	A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	6
3.1	CÉLOK, FELADATOK	6
3.2	KULCSKOMPETENCIÁK, KOMPETENCIAFEJLESZTÉS	7
3.2.1	ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ	7
3.2.2	IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ	7
3.2.3	MATEMATIKAI KOMPETENCIA	7
3.2.4	TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI KOMPETENCIA	8
3.2.5	DIGITÁLIS KOMPETENCIA	8
3.2.6	SZOCIÁLIS ÉS ÁLLAMPOLGÁRI KOMPETENCIA	8
3.2.7	KEZDEMÉNYEZŐKÉPESSÉG ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA	8
3.2.8	ESZTÉTIKAI-MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉPESSÉG	8
3.2.9	A HATÉKONY, ÖNÁLLÓ TANULÁS	8
3.3	A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS	8
3.3.1	A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS ÜTEMEZÉSE	9
3.4	FEJLESZTÉSI TERÜLETEK – NEVELÉSI CÉLOK	10
3.4.1	AZ ERKÖLCSI NEVELÉS	10
3.4.2	NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS	10
3.4.3	ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS	10
3.4.4	AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE	11
3.4.5	A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS	11
3.4.6	A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS	11
3.4.7	FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSEG	12
3.4.8	FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	12
3.4.9	PÁLYAORIENTÁCIÓ	13
3.4.10	GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS	13
3.4.11	MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS	13
3.4.12	A TANULÁS TANÍTÁSA	13
3.5	A NAT MŰVELTSÉGTERÜLETEINEK MEGJELENÉSE A TANTÁRGYAK RENDSZERÉBEN	14
3.6	EGYSÉGSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS	14
3.6.1	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉS-OKTATÁSA	14
3.6.1.1	A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ	15
3.6.1.2	A HALMOZOTTAN BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ	15
3.7	AZ OTTHONI ÉS NAPKÖZIS FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI	16
3.8	A TANTERV SZERKEZETE	16
3.8.1	TANÍTÁSI TARTALMAK	16
3.8.2	TELJESÍTMÉNY ELVÁRÁSOK	16
3.8.3	SZEMPONTOK A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSÉHEZ	17
3.9	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK SZABÁLYAI	17
4	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	18
4.1	ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS	18
4.2	AZ ISKOLA ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI RENDSZERE	18
4.2.1	AZ ÉRTÉKELÉS CÉLJA:	18
4.2.2	AZ ÉRTÉKELÉS LEGYEN:	18
4.2.3	AZ ÉRTÉKELÉS KITERJED AZ ISKOLAI ÉLET MINDEN TERÜLETÉRE:	18
4.3	AZ ELLENŐRZÉS-ÉRTÉKELÉS LEGFONTOSABB MÓDSZEREI, ELJÁRÁSA	18
4.3.1	AZ ELLENŐRZÉS	19
4.3.2	A TANULÓK TUDÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI FORMÁI:	19
4.4	ÉRTÉKELÉS:	20
4.4.1	AZ ISKOLAI ÉRTÉKELÉS ALAPJÁT SZOLGÁLÓ MÉRÉSEK	20

4.4.2	ÉRTÉKELÉS A GYÓGYÍTÓ-NEVELŐ ELJÁRÁST ALKALMAZÓ OSZTÁLYOKNÁL BESZÉDFOGYATÉKOS (DYSLEXIA PREVENCIÓS) OSZTÁLYOK - ALSÓ TAGOZAT	21
4.4.3	A TANULÁS FOLYAMATA ÉS ÉRTÉKELÉSE	21
4.4.4	A TANULÓK MUNKÁJÁNAK, TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE	22
4.4.5	KÖVETELMÉNYSZINTEK, OSZTÁLYZATOK	22
4.4.6	TANTÁRGYI OSZTÁLYZATOK, ÍRÁSBELI ÉRTÉKELÉSEK ALSÓ TAGOZATON:	23
4.4.6.1	ÉRTÉKELÉS AZ 1. ÉVFOLYAMON ÉS 2. ÉVFOLYAM FÉLÉVEKOR	23
4.4.6.2	ÉRTÉKELÉS A 2. ÉVFOLYAM VÉGÉN ÉS A 3-8. ÉVFOLYAMOKON	23
4.4.6.3	TANTÁRGYI OSZTÁLYZATOK, ÍRÁSBELI ÉRTÉKELÉSEK	24
4.4.7	A TANULÓK MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI:	24
4.4.8	BESZÉDFOGYATÉKOSOKAT OKTATÓ DYSLEXIA PREVENCIÓS OSZTÁLYOK:	24
5	A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI	25
5.1	A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI	25
5.2	A SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI	26
5.3	A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI	27
5.3.1	ELISMERÉSEK:	27
5.3.2	KÉSÉSEK ÉS AZ EZZEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSOK:	28
5.3.2.1	IGAZOLATLAN ÓRA:	28
5.3.3	FEGYELMI BÜNTETÉS - A FEGYELMI TÁRGYALÁS HATÁROZATAI	28
6	A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	29
7	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	30
7.1	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE TESTNEVELÉS ÓRÁN	30
8	EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	30
8.1	AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI I ELVEI	30
8.1.1	ISKOLAI EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ PROGRAM	30
8.1.2	AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI	31
8.1.3	FELADATOK A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT	31
8.1.3.1	6-10 ÉVES KORIG:	31
8.1.3.2	11-14 ÉVES KORIG:	31
8.2	ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI	32
8.2.1	A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI	32
8.2.2	A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJAI	32
8.2.3	A KÖRNYEZETI NEVELÉS FELADATAI A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT	32
8.2.3.1	6-10 ÉVES KOR	32
8.2.3.2	11-14 ÉVES KOR	33
8.3	ÖKO-ISKOLA:	33
9	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	33
9.1	HELYZETFELTÁRÁS	33
9.2	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSI LEHETŐSÉGEI	34
9.2.1	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	34

1 A VÁLASZTOTT KERETTANTERV

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

- 1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”,
- 2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

1.1 AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Informatika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Idegen nyelv (angol)	0,5 óra
4. évfolyam	Környezetismeret	0,5 óra
4. évfolyam	Informatika	1 óra
5. évfolyam	Magyar	1 óra
5. évfolyam	Informatika	1 óra
6. évfolyam	Matematika	1 óra
6. évfolyam	Természetismeret	1 óra
6. évfolyam	Magyar	1 óra
7. évfolyam	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
8. évfolyam	Technika, életvitel	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra
8. évfolyam	Magyar	1 óra

Iskolánk az ötödik évfolyamon választható *Dráma és tánc*, illetve *Hon- és népismeret* tantárgyak közül a *Hon- és népismeret* tantárgyat tanítja.

Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („A változat” illetve „B változat”) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene B változat
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom A változat
5-8. évfolyam	Biológia A változat
5-8. évfolyam	Fizika B változat
5-8. évfolyam	Kémia B változat
5-8. évfolyam	Ének-zene A változat
8. évfolyam	Technika A változat

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a szaktanárok szakmai munkaközösségeinek feladata a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

- 2013 augusztusára: Az első és az ötödik évfolyamon.
- 2014 augusztusára: A második és a hatodik évfolyamon.
- 2015 augusztusára: A harmadik és a hetedik évfolyamon.
- 2016 augusztusára: A negyedik és a nyolcadik évfolyamon.

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

1.2 KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK

1.2.1 1-4. ÉVFOLYAM

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Angol nyelv	-	-	-	2,5
Matematika	5	5	5	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	-	-	1	1
Összes heti óra	25	25	25	27

1.2.2 5-8. ÉVFOLYAM

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	5	5	5	5
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan/Hit és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	3	-	-
Fizika	-	-	1,5	1,5

Kémia	-	-	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes heti óra	28	28	31	31

Alsó tagozaton a szabadon választható tantárgyak közül az informatika tantárgyat választottuk, melynek oktatását a 3. és 4. évfolyamon valósítjuk meg, folytatva az előző évek hagyományait. Az informatika tantárgy kerettantervébe szervesen beépülnek a többi tantárgy ide vonatkozó tananyagtartalmait.

Tanulóink az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

Az óratervek kialakítása az alábbi szempontok figyelembevételével történt:

- a közoktatási törvényben az általános iskola 1-4. évfolyamára meghatározott kötelező óraszámok,
- az informatika tanításának megtartása az alsó tagozat 3. és 4. évfolyamán, megfelelően ezzel iskolánk helyi sajátosságainak, a szülői igényeknek.
- a magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyak óraszámainak megemlése az alapkészségek kiemelt fejlesztése érdekében

Intézményünkbe történő beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülő az erkölcsstan/hit és erkölcsstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy valamely, a **hit- és erkölcsstan oktatás** megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatást, vagy az **erkölcsstan oktatást** igényli-e a gyermeke számára.

2 AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI:

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál nem csorbítjuk a tanítói, tanári szabadságot, azaz alapvetően a pedagógus joga és felelőssége a választás az iskola helyi tanterve alapján.

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

2.1 ALAPVETŐ SZEMPONTOK:

- A tankönyvek, taneszközök engedélyezettek legyenek.
- Illeszkedjenek helyi tantervünkhöz.
- a taneszköz legyen jól tanítható a helyi tantervben meghatározott, a tantárgyak tanítására rendelkezésre álló órakeretben;
- a taneszköz segítségével a kerettantervben megadott fogalomrendszer jól megtanulható, elsajátítható legyen
- Tipográfiájában könnyen olvasható, lényegkiemelő legyen.
- Ábrái rendezettek, jól felismerhetőek legyenek.
- Szövegezése érthető, a gyermekek életkorához igazodó legyen.
- Legyenek benne ellenőrző kérdések.
- Legyenek benne érdekességek, differenciálásra alkalmas részek.
- Az axiómák kiemelve és a gyermekek életkorához illeszkedők legyenek.
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megővására;

- a taneszköz segítséget nyújtson a megfelelő természettudományos szemlélet kialakításához, ábraanyagával támogassa, segítse a tanulói kísérletek megértését, rögzítését;
- A TÁMOP-os implementációban résztvevő osztályok tankönyvei, a kompetenciafejlesztést segítő taneszközei a pályázatban engedélyezetttekből kerülnek kiválasztásra.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely alkalmanként interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;

A tanulmányi segédletek kiválasztásánál legyünk figyelemmel a tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretanyag mennyiségére, illetve a szülők anyagi lehetőségeire. Hasonló árfekvésűek közül, a tartósabb kivitelűt, hasonló tartalom és kivitel esetén az olcsóbb árfekvésűt választjuk. Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

Azt rendeljük meg, amelyet feltétlen fontosnak tartunk az oktatásban.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulónak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika, életvitel és gyakorlat**.

A szülőket az iskola a megelőző tanítási év végén tájékoztatja azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz, valamint az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, továbbá arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

A taneszközök beszerzése a szülők kötelessége.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

3 A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

3.1 CÉLOK, FELADATOK

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. A tanító a gyermekre figyelő fokozatossággal vezeti át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Fogékonyvá teszi saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését, ezért széles teret enged játék- és mozgásigényének kielégítéséhez. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki. Felhasználja és továbbfejleszti az iskolába kerülő gyerek természetes tanulási motiváltságát, a megismerés és a megértés iránti érdeklődését, nyitottságát. Kedvező feltételeket teremt a természetes fejlődési, érési folyamatok kiteljesedéséhez. Előkészíti, megalapozza a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanuláshoz, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociáliskulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. A gyerekek közötti különbségeket természetesként fogadja el. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréshez és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás,

valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. Élményszerű tanúlással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti a kulcskompetenciák összetevőit: az alapvető rutinokat, képességeket és alapkészségeket. Megtapasztaltatja az ismeretszerzés korszerű forrásait, azok eszközként való felhasználásának módját, megtanítja és gyakoroltatja az elemi tanulási módszereket és technikákat. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezi. Aktivizálja a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

Értékközvetítő szerep

A gyerekek nemcsak az iskolában tanulnak. Sokféle más forrásból is bőséges tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak. Ezeket az iskolának számon kell tartania, fel kell használnia nevelő munkájában. Különösen fontos feladata, hogy sajátos eszköz- és hatásrendszerével olyan értékrendet közvetítsen, amelyik segít a gyerekeknek a spontán hatások és az őket érő információáradat kezelésében, értékelésében, az elfogadásukról való döntésekben.

Az iskola célirányosan meghatározott értékrendjének közvetítésében kitüntetett szerepe van:

- az iskola légkörének, információforrásokkal kapcsolatos nyitottságának,
- a tanító és a tanulók érintkezésének és együttműködésének,
- a kortársakkal kialakított magatartási kultúrájának,
- a gyerekek nevelésében a szülői házzal kiépített partneri viszonyoknak, függetlenül a szülők társadalmi és kulturális háttérétől,
- különféle élethelyzetek tanulmányozásának (feladathelyzetek, tanulási szituációk, konfliktushelyzetek, veszélyhelyzetek, versengések, önkiszolgálás, másság jelenléte stb.),
- az oktatás kultúrák közvetítő, értékőrző hatásának, mely kultúra reprezentálja az országban lakók sokszínűségét.

E csatornákon keresztül valósulhat meg már ebben a korban olyan értékek megtapasztalása és belsővé válása, amelyek alapozzák:

- az aktív és felelős – nemzeti és uniós - állampolgári létet,
- a modern gazdálkodásban való hasznos részvételre és
- a közös nemzeti érdekek szolgálatára való eredményes felkészítést az intézményes nevelés keretein belül.

3.2 KULCSKOMPETENCIÁK, KOMPETENCIAFEJLESZTÉS

3.2.1 ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

3.2.2 IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

3.2.3 MATEMATIKAI KOMPETENCIA

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tudja végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára

gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

3.2.4 TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI KOMPETENCIA

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képessé válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

3.2.5 DIGITÁLIS KOMPETENCIA

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képessé válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

3.2.6 SZOCIÁLIS ÉS ÁLLAMPOLGÁRI KOMPETENCIA

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

3.2.7 KEZDEMÉNYEZŐKÉPESSÉG ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

3.2.8 ESZTÉTIKAI-MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉPESSÉG

A tanulóban fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

3.2.9 A HATÉKONY, ÖNÁLLÓ TANULÁS

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatait elvégzésére.

3.3 A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS

Az Eötvös Loránd Általános Iskola sikeresen vett részt az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretén belül kiírt **TÁMOP 3.1.4.-08/1-2008-0009 „Kompetencia alapú oktatás egyenlő hozzáférés – innovatív intézményekben”** elnevezésű pályázaton, melynek „alapvető célja a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése és kompetencialapú oktatás elterjesztése”. Céljaul tűzi ki továbbá a „pedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítését, a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztését és megerősítését”. A pályázat keretén belül a 2009-2010. tanévben kellett megvalósítani a pályázati kötelező tartalmakat, melyet további 5 tanéven keresztül kell fenntartani, tehát a 2014-2015-ös tanév az utolsó fenntartási év azzal a lehetőséggel, hogy a projekt a továbbiakban folytatható akár teljes megvalósítással, akár egyes kompetenciaterületeket kiemelve belőle.

Iskolánk alsó tagozaton valósította meg a 2009-2010-es tanévtől fölmenő rendszerben a **szövegértés-szövegalkotás** kulcskompetencia fejlesztését, mely elnyújtott betűtanulási időszakból, sok beszélgetésből áll, mondókák, versikék, mozgásos játékok tanulásával teszi élvezetesebbé ezt a tanulók számára igen nehéz időszakot a tanév összes olvasás óráján.

Az adott évfolyam párhuzamos osztályában pedig a **matematikai logika** fejlesztésére került a fő hangsúly. Ezek az órák a tevékenykedtetésé, a tapasztalatszerzésé a fő szerep, hisz a gyermekek életkorához ez a tanulási módszer áll a legközelebb. Ez a terület is teljes tanórai lefedettségű.

A felső tagozaton a **szociális- életviteli-környezeti** kompetenciaterületet emeltük ki, mellyel minden évfolyam egy osztályában az osztályfőnöki órák keretében foglalkozunk.

Hetedik évfolyamon vezettük be biológia, földrajz, kémia és fizika tárgyakból a **tantárgytömbösített oktatást**, melynek lényege, hogy az ismeretanyagot négyhetes oktatási szakaszokra osztjuk fel és egy tanítási napon több egymást követő ugyanolyan óra kerül felhasználásra. Ez lehetővé teszi, hogy a tanuló figyelme tartósan egy tananyagra koncentrálódjon. Ennek a területnek a kötelezettségét a pályázat kiírói a későbbi időszakban megszüntették.

A mindenkori 5.a és 5.b osztályban a magyar nyelv és irodalom műveltségterületet választottuk a **tantárgyi bontás nélküli** módszerhez. Ezek a tanítási órák –eltérően az eddig megszokottól- integráltan vizsgálják meg a gyerekek irodalmi és nyelvtani-kommunikációs szempontból a tananyagot az egész tanév során.

Projektmódszerrel a 4. évfolyamon a környezetvédelemmel, a környezettudatos magatartás kialakításával foglalkozunk, melynek része általában az 5 napos erdei iskola programja.

Másik fő témánk Az ember és egészsége, melyet **moduláris oktatási** formával dolgozunk fel a 3. évfolyamon.

A tanévek során a felső tagozatos tanulók úgynevezett **témahét** keretén belül az Utazás Magyarországon c. programot járják körül sokszínű, sokféle és sokrétű programon, munkaformán keresztül az iskolában és az iskolán kívüli helyszíneken a tanulók értékelése szerint igen sikeresen.

Iskolánk profiljához is kapcsolódóan a napköziben **népi hagyományainkkal** ismerkedhetnek meg a tanulók és ápolhatják azokat aktívan, mely témát egész évben az aktualitásoknak megfelelően kísérhetek figyelemmel. Számos felelevenített népi játékot, szokást, hagyományt láthattak az alsós tanulók havi rendszerességgel. Ezeket az élvezetes produkciókat még kiegészítették rengeteg kézműves foglalkozással a napközi területén dolgozó pedagógusok.

A fent leírt fejlesztésekbe további csoportok, osztályok kapcsolódnak be az elkövetkező tanévekben. Reméljük, ezekkel az új módszerekkel, munkaformákkal hatékonyabban tudunk segíteni tanulóinknak a tananyag elsajátításában, és ezeknek az új módszereknek köszönhetően könnyebben tudnak megfelelő döntéseket hozni a későbbiekben az élet más területein is.

A kompetencia alapú oktatás implementációja során a tantervi ismeretanyagot és követelményeket változatlanul kell alkalmazni minden területen. A tantervekben megjelenő fejlesztési követelmények, tanítási tartalmak, témakörök változatlansága mellett jelentősen újak illetve megújultak a mindezek megvalósulását szolgáló tanulói tevékenységek.

3.3.1 A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS ÜTEMEZÉSE

Célok, indikátormutatók	Implementáció éve	Fenntarthatóság éve				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Szövegértés-szövegalkotás teljes tanórai lefedettség	+ 1. o.	+ 2. o.	+ 3. o.	+ 4. o.	+ 1. o.	+ 2. o.
Matematikai logika teljes tanórai lefedettség	+ 1. o.	+ 2. o.	+ 3. o.	+ 4. o.	+ 1. o.	+ 2. o.
Szociális és életvitel oszt.f. 1-1 osztály/évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.
Tantárgytömbösítés a szakrendszerű oktatásban (%)	5	10	-	-	-	-
Magyar nyelv és irodalom műv. terület tantárgyi bontás nélküli oktatása	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.
Digitális tartalmak, taneszközök használata	25	25	25	25	25	25
Témahét, modul, projekt alkalmazása, elterjesztése	+	+	+	+	+	+
Jeles napok, népi hagyományok önálló intézményi innováció	+	+	+	+	+	+
Jó gyakorlatok átvétele IKT alapú oktatás, kooperatív oktatás	+	+	+	+	+	+

3.4 FEJLESZTÉSI TERÜLETEK – NEVELÉSI CÉLOK

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. században megjelent új társadalmi igényeket.

3.4.1 AZ ERKÖLCSI NEVELÉS

Az erkölcsi nevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, egymás megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, az önfegyelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

3.4.2 NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepekörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepekör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

A kisiskolások különösen nyitottak, fogékonyak a fejlesztési terület irányában. Ezért is olyan fontos, hogy a tanító minden lehetőséget - pl. az olvasmányok tartalmát, a közös éneklés, zenélés élményét, a képzőművészeti alkotásokkal való találkozás alkalmait, a társadalmi, természeti és technikai környezetből szerzett tapasztalatokat és ismeretbővítést - célirányosan használjon fel ahhoz, hogy a haza fogalmát megtöltse tartalommal, gondoskodjon a nemzeti kultúra értékeinek átörökítéséről, ösztönzést adjon a nemzeti hagyományok ápolására és a hazaszeretet példáinak megmutatása mellett a hazaszeretet tevékenységekben megnyilvánuló gyakorlásához is feltételeket teremtsen. Ez a pedagógiai tevékenység természetesen csak akkor lesz teljes értékű, ha már kisiskolás korban megkezdődik a hazánkban élő nemzetiségek és népcsoportok iránti figyelem és nyitottság megalapozása, a kulturális értékekkel való ismerkedés, és az elfogadásukra, a megbecsülésükre, a tiszteletükre való ráhangolás, a sztereotípiák és előítéletek kialakulásának megelőzése. A fejlesztéshez felhasznált műalkotásokkal való foglalkozás feltételt teremt az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciáinak fejlesztéséhez, valamint a szociális és állampolgári kompetenciák gyakorlásához.

3.4.3 ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az alapozás igényével már a kisiskolások nevelésében is megjelenik az állampolgári nevelés. Itt elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése (pl. foglalkozások megismerése, a társadalmi munkamegosztás konkrét eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák, személyközi kapcsolatok elemzése, modellezése konkrét esetek kapcsán), az attitűdformálás, a magatartási minták közvetítése a cél. A nevelés fontos, új területe a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia összetevőinek fejlesztése. Olyan személyiségvonások formálása, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek az értékes társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához (pl. feladattudat, a gyermek önmagáért és környezetéért érzett felelőssége, az együttműködés képessége, a közösség ügyei iránti érdeklődés, figyelem és

tenni akarás, a véleménynyilvánítás igénye, a tolerancia, a türelem alapjai, érdekérvényesítés kockázatvállalás, kreativitás, probléma-felismerés, a tervezés és végrehajtás végig vitele, megbízhatóság, precizitás, felelősségvállalás, kitartás, újrakezdés). A fejlesztés keretét a célirányosan szervezett tanulási és szabadidős tevékenységek és a természetes élethelyzetek adják.

A sokféle közös tanulási és szabadidős iskolai tevékenységben való részvétel a szociális és állampolgári kompetenciák kiváló gyakorlóterepe. A gyerekek többféle szerephelyzetben próbálhatják ki magukat, tapasztalatokat szerezhetnek a gyermeki jogok gyakorlásáról, a szabad véleménynyilvánításról, az együttélés, az alkalmazkodás, a társas érintkezés formáiról és működéséről, a másság elfogadásáról, valamint a rasszizmus, előítéletek elutasításáról. Elsajátíthatják azokat az alapvető ismereteket, magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív attitűdjeiket, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét. E nevelési feladat fontos tartalmi eleme a veszélyhelyzeti magatartáskultúra fejlesztése (*katasztrófavédelem*). A megvalósításban a hangsúly ebben az életkori szakaszban az adekvát magatartásformák kialakításán van. Különböző magatartási stratégiák megismertetésével és gyakoroltatásával fel kell készíteni a kisiskolást a veszélyhelyzetek (árvíz, tűz, veszélyes anyagokkal való találkozás, szélsőséges időjárási jelenségek, járványok, erőszakos és környezetpusztító magatartási megnyilvánulások) felismerésére és arra, hogy mit tegyen a megelőzés érdekében, illetve a már kialakult katasztrófa szituációkban. E folyamatban tanító kiténtetett feladata az is, hogy megalapozza a tanulóknak a veszélyhelyzetek megelőzéséhez szükséges felelősséget, cselekvőkészséget és elkötelezettséget.

3.4.4 AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE

Az énkép alkotóelemei: szubjektív (saját megítélés) és objektív (mások általi megítélés) önbecsülés. Az énkép területei: testkép, individuális (képesség, adottság, énkép). Családi, szociális, erkölcsi (lehet pozitív, negatív). Igényszint. Siker-kudarcc. Jellemfejlesztés.

A tanító biztosságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megeremítő, tapintatos és szeretetteljes bánásmódja teszi lehetővé, hogy a kisiskolások felfedezhessék belső értékeiket, s megtalálják helyüket az iskolai közösségekben, egész életre szólóan megszeressék a tanulást. Életkoruknak megfelelő szinten ismerik a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkeznek az életkoruknak megfelelő kooperatív készséggel. A társakkal és a tanítóval való együttműködés során kipróbálhatják, hogy mire képesek, megtapasztalhatják a feladatokkal való megküzdés élményét. Ismerik a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát. Próbára tehetik fejlődő önállóságukat, s nem végzetes kudarcként, hanem hasznosuló tanulással élhetik meg sikertelen próbálkozásaikat is. A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A konfliktuskezelés feltétele az önismeret, a probléma-megoldási képesség fejlesztése, és a sikeres kommunikáció. A konfliktusmegoldás lehetséges lépései: a probléma felmérése és meghatározása, az okok feltárása, a megoldási lehetőségek számbavétele, a lehetőségek számbavétele, a lehetséges reakciók mérlegelése, a megoldás kiválasztása és végrehajtása. A sokféle közös tevékenységben, szerepjáték, konfliktusok megoldására verbális és nem verbális (tekintet, mimika, gesztusok) módszerekkel való részvétellel sajátíthatják el a gyerekek leginkább azokat az alapvető magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti, technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív viszonyulásaikat, elősegítve ezzel a szocializációjuk sikerességét. A közös tevékenységek révén ismereteket szereznek saját képességeikről és lehetőségeikről. Azonosítják a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezik a problémáikat. A reális énkép és a jó önismeret a szociális és állampolgári kompetencia egyik fontos pillére.

3.4.5 A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kiténtetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.

3.4.6 A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. Ezért a mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett

naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékokra és a szabad levegőn szervezett mozgásra. A mozgás biztosítása a lehetőségekhez mérten a tanóra vezetésének metodikájába is be kell, hogy épüljön. A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezése, elhelyezése, a humánus, szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtése mellett a tanítónak figyelemmel kell kísérnie - a testi-lelki egészség védelmében - a gyermekek testi fejlődését és otthoni nevelését is, hogy adott esetben teljesíthesse védő-segítő feladatait. A felvilágosító munkának ki kell terjednie az egészséges életmód, a helyes táplálkozás, az egészséges napirend, a test, a ruházat és a környezet ápolása iránti érdeklődés és igény felkeltésére, a kapcsolódó szokások alakítására és az ismeretek tudatosítására. A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. A tanító modell szerepe ezen a területen megkülönböztetett jelentőségű. Képes kifejezni a betegség és az egészség, mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségi tünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének.

A TÁMOP 3.1.4-08/1-2008-0009 számú pályázaton belül a 3. évfolyamon környezetismeret tantárgy keretében dolgozzuk fel az Ember és egészsége modult, melynek egységei teljes részét képezik a testi és lelki egészség témakörnek.

A lelki egészség fontos összetevője a kortárs kapcsolatok szerveződése, a közösségben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Ezek kedvező alakulásához esetenként a tanító segítsége, indirekt irányítása is szükséges. Olyan pedagógiai eljárások alkalmazása kívánatos, amelyek hatására a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást, a féltelen indulati megnyilvánulásokat felváltja a csoportban az elfogadás, a türelem, készség az együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangneme, a kölcsönös megbecsülés. Tanítási módszereinkkel az egyetemes harmónia megteremtésére kell törekednünk, mivel az egészséges életvitel alapvető feltétele az, hogy harmóniában éljünk önmagunkkal, embertársainkkal és a természettel.

Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légzőgyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Önmagunk megismerése, testi-lelki tulajdonságaink tisztán látása és elfogadása segíti a helyes döntések előkészítését, az értékrend alakítását. Olyan érzelmi, szociális normarendszert kell a gyerekekben kialakítani, amely képessé teszi őket arra, hogy különbséget tudjanak tenni jó és rossz között, reálisan számoljanak tetteik indítékaival és következményeivel. Így formálódik a személyiség belső kontrollja, az önnevelés. Mindezen készségek elsajátítása segíti a tanulókat a másság elfogadásában is.

Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

3.4.7 FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESÉG

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

3.4.8 FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

A tanuló érzékenyebbé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni a változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

A kisiskolásoknak a természet értékei és problémái iránti fogékonyságának, környezetkímélő magatartásának továbbfejlesztésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételt átélt élethelyzeteknek. Ezek többféle nézőpontból történő megbeszélésének, értékelésének, a vélemények ütköztetésének és a pozitív magatartásformák folyamatos gyakorlásának. Különösen fejlesztő hatásúak a gyermekek környezetében megfigyelhető és jól érzékelhető környezeti problémaszituációk, válságjelenségek megoldására szervezett - a gyerekek öntevékenységére, ötleteire építő - kreatív feladatok és projekt-jellegű tevékenységek. A TÁMOP 3.1.4.-08/1-2008-0009 számú pályázatban való részvételünk egyik fontos része a környezetvédelem projektmódszerrel történő feldolgozása, részben erdei iskola keretében.

3.4.9 PÁLYAORIENTÁCIÓ

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

3.4.10 GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS

A gyerekek általános műveltségének megalapozásához, állampolgári kompetenciáik fejlesztéséhez tartozik, hogy már kisiskolás korukban tisztában legyenek a munka értékteremtő és létfenntartó szerepével és korosztályuknak megfelelő szinten bánni tudjanak a pénzzel. Ismerjék a fizetőeszközöket, azok nagyságrendjét. A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Tapasztalatokat szerez családjuk pénzfelhasználásáról, annak tervezhetőségéről és a pénzzel, az idővel, az anyaggal, az erővel stb. való takarékoságról, a közösség vagyonának keletkezéséről és megbecsüléséről.

A gazdasági nevelés fontos területe a tudatos fogyasztói szemlélet megalapozása. Eredményességében meghatározó a kisiskoláskori szemléletformálás szerepe. Ezért korán el kell kezdeni a gyerekek környezetkímélő, helyes vásárlási szokásainak alakítását, a reklámok szerepének és káros hatásainak tudatosítását, a termékek racionális kiválasztási szempontjainak megismertetését, a szükségletek kielégítésében a takarékosági szempontok jelentőségének felismertetését és gyakoroltatását.

Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

A gazdasági nevelés fontos területe a tudatos fogyasztói szemlélet megalapozása.

3.4.11 MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

3.4.12 A TANULÁS TANÍTÁSA

Az alsó tagozat tanulási tevékenységeinek egyik leglátványosabb eredménye az új nyelvhasználati módok, az olvasás és az írás megtanulása és használatának eszközzé fejlesztése.

Kisiskolás korban a hatékony önálló tanulási kompetencia leginkább az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszhető. A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőtt kori - munkavégzéshez nélkülözhetetlen akarati jellemzők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitarás, önellenőrzés, értékelés stb.), melyek az élethosszig tartó tanulás eredményességét is meghatározzák. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók, s ismerjék meg és használják a tanulás korszerű eszközeit, iskolán kívüli színtereit és lehetőségeit (pl. könyvtári szolgáltatások, IKT, múzeum, színház, művelődési központ) is. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek. A kommunikációs kultúra korunkban nélkülözhetetlen összetevője a különféle ismeretforrások használatának és felhasználhatóságának korai megtapasztalása, s ennek részeként az elektronikus média használatának megalapozása a számítógép elemi szintű kezelésének megismerésével.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához eszközként szolgál az anyanyelvi kompetencia és a digitális kompetencia fejlettsége. Elengedhetetlen, hogy a gyerekek már ebben az életkorban elemi szintű tapasztalatokat szerezzenek arról, hogy hogyan lehet az IKT eszközöket az önálló ismeretszerzés szolgálatába állítani. A tanulás eredményességét befolyásoló gondolkodási műveletek és értelmi képességek fejlesztése mellett a tanító fontos feladata, hogy fejlessze a tanulás belső motívumait és teremtsen lehetőséget az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében az alapvető tanulási technikák tapasztalati megismerésére, kipróbálására és aktivizálására, valamint időben kezdje el a tanulási szokásrend alakítását (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) mind a tanórai, mind pedig az egész napos nevelésben.

3.5 A NAT MŰVELTSÉGTERÜLETEINEK MEGJELENÉSE A TANTÁRGYAK RENDSZERÉBEN

Jelen tanterv a NAT valamennyi műveltségterületének - alsó tagozatra meghatározott- fejlesztési tartalmait belefoglalja az alábbi tantárgyak rendszerébe. A műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

A Nat műveltségi területei	Tantárgyak
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	Magyar nyelv és irodalom
<i>Ember és társadalom</i>	Erkölcstan
<i>Matematika</i>	Matematika
<i>Informatika*</i>	Informatika
<i>Élő idegen nyelv</i>	Idegen nyelv - angol
<i>Ember a természetben</i>	Környezetismeret
<i>Művészetek</i>	Ének-zene
<i>Művészetek</i>	Vizuális kultúra
<i>Életvitel és gyakorlati ismeretek</i>	Technika, életvitel és gyakorlat
<i>Testnevelés és sport</i>	Testnevelés és sport

*Az Informatika műveltségterület tanítási tartalmai alkalmazás jelleggel valamennyi tantárgy tanításában jelen vannak.

3.6 EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken aluteltjesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

3.6.1 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉS-OKTATÁSA

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző

szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Az alapító okiratunkban megfogalmazottak szerint iskolánk a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók közös nevelésében és oktatásában részt vevő iskola.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A beszéd-fogyatékos (logopédiai) osztályok tanterve megegyezik az intézmény általános tantervével. Értékelésük azonos módon történik a többi osztállyal együtt.

A sajátos nevelési igényű tanuló iskolai nevelése és oktatása a szakértői határozatnak megfelelően külön iskolai osztályban, vagy a többi tanulóval együtt integráltan, azonos iskolai osztályban történik.

A tanulók külön nevelését és oktatását végző osztályt a fogyatékoság típusának megfelelően hozzuk létre.

A sajátos nevelési igényű tanulót, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint - a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - a gyakorlati képzés kivételével - az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Ebben az esetben az iskola egyéni foglalkozást szervez részére, ahol egyéni fejlesztési terv alapján segítjük a tanulót felzárkózni a többiekhez.

Sérülés specifikusan biztosítjuk számukra az egyéni haladás lehetőségét, a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé tesszük segédeszközök (számítógép) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

A fejlesztő felkészítés feladatait a fogyatékoság típusának megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező szakemberek végzik.

3.6.1.1 A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ

Beszéd-fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság, amelynek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességben, a szociális kapcsolatokban.

Amennyiben a beszédhiba, illetve a beszéd-fogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai ellátásra (beszédjavító osztály) szorul.

3.6.1.2 A HALMOZOTTAN BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓ

A beszédzavarok egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak. Nem ritka a megkésett/akadályozott beszédfejlődés – hadarás – dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ennek olvasás-, írásvizsgák kihatása is megmutatkozik.

A beszéd-fogyatékos tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai teljes egészében követik a HELYI TANTERV-ben megfogalmazottakat.

A fejlesztés elvei:

Nagyon súlyos esetekben szükség lehet a beszédhibás tanuló külön logopédiai osztályban való elhelyezkedésére. Ennek időtartama átmeneti (1-4. osztályra terjed ki), a terápia eredményességétől függő, a család helyzetétől, terápiás együttműködésétől befolyásolt gyakorlat.

- A beszéd-fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai tényezők összhangjára.
- A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű.
- A módszerek célszerű alkalmazásának elve megköveteli a beszéd-fogyatékos tanuló oktatásában – logopédiai ellátásban – az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételét.
- A beszéd-fogyatékos tanuló fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perzeptív fejlesztés. Ennek során a kineztiázis, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.

- A beszéd fogyatékos tanulók oktatása, különleges gondozása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit. A csoportra irányuló munka során meg kell találni az egyénre szabott rehabilitációs programok végrehajtásának módját is.

A beszéd fogyatékos fogyatékos tanulók esetében a kerettanterv egységes követelményrendszerét kell alapul venni. Ennek során, ezen tanulók fogyatékoságainak lehetőségeihez és speciális szükségleteihez igazodva a következő elvek alkalmazandók:

- A követelmények teljesítéséhez hosszabb időszavok, keretek megjelölése.
- Az előírt minimális teljesítményre szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése.

NEM A KÖVETELMÉNY SPECIÁLIS, HANEM A TANÍTÁS FOLYAMATA, MÓDSZERE, ÍGY A BESZÉDFOGYATÉKOS (DYSLEXIA PREVENCIÓS) OSZTÁLYOK TANTERVE MEGEGYEZIK AZ INTÉZMÉNY ÁLTALÁNOS TANTERVÉVEL.

A módszer sajátosságai:

- Gyógypedagógiai, terápiás indíttatású
- Alkalmazkodik a dyslexia veszélyeztetett gyermek haladási tempójához
- A többi módszertől eltérő a betűtanítási sorrend
- A hang-, látás, beszédmozgás egységére épít
- Beépíti a tanuló általános nyelvi fejlesztését

A logopédiai alsós osztályok célja, hogy az ép értelmű, dyslexia veszélyeztetett gyermekeket hozzásegítse a normál általános iskolai tananyag elvégzéséhez.

3.7 AZ OTTHONI ÉS NAPKÖZIS FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

Csak annyi írásbeli házi feladat adható fel, amennyit a következő tanórán a pedagógus ellenőrizni tud. Az írásbeli házi feladat a tanult ismeret jobb elsajátítását, a készségek kialakítását szolgálja, így mindig ellenőrizni kell. Hétfélgére, szünidőre csak annyi írásbeli és szóbeli házi feladat adható, amennyi a szokásos tanulnivaló egyik tanóráról a másikra.

A szóbeli és írásbeli házi feladat elvégzésének együttes napi mennyisége ne haladja meg egy átlagos képességű tanuló esetén 1-2. osztályban a 60 percet, 3-4. osztályban a 90 percet.

A kötelező olvasmányokat a pedagógus az év elején, lehetőleg az 1. tanórán, legkésőbb szeptember 20-ig köteles bejelenteni és leírni, a sorrend és a várható időpont körülbelüli megjelölésével.

Az újszerű tanulásszervezési tevékenységek (témahét, projekt, tantárgytömbösítés, modul, stb.) során kapott otthoni írásbeli és szóbeli feladatokra is a fenti, hagyományos házi feladatokra vonatkozó elvek és korlátok vonatkoznak.

Az újszerű tanulásszervezési módszerekhez kapcsolódó feladatoknál tekintettel kell lenni a tanulók egyéni lehetőségeire is (PC és/vagy internet elérés, stb).

A csoportos feladatok adásánál és értékelésénél figyelembe kell venni a csoporttag egyéni teljesítményét.

3.8 A TANTERV SZERKEZETE

3.8.1 TANÍTÁSI TARTALMAK

Az egyes minisztérium által előírt tantárgyak tantervei két évfolyamos ciklusra bontva jelenítik meg, a fejlesztés várható és várt eredményeit az ezek megvalósítását szolgáló tematikai egység nevelési és fejlesztési céljait, az előzetes ismereteket, a tanulói tevékenységeket, fejlesztési követelményeket más tantárgyakkal való kapcsolódási pontjait és azokat a kulcsfogalmakat, fogalmakat, melyek a tematikai egységhez szorosan kapcsolódnak. Helyi tantervünkben évfolyamokra bontottuk a tanterveket úgyelve arra, hogy a tematikai egységek két évre meghatározott óraszámait, tartalmukat a két éves ciklus végére teljesüljenek.

3.8.2 TELJESÍTMÉNY ELVÁRÁSOK

Az első négy iskolai év képzési jellegének megfelelően a kerettanterv csak a második évfolyam végétől fogalmaz meg várt fejlesztési eredményeket. Első évfolyamon ezeket azonban nem a továbbhaladás feltételének igényével, hanem a következő tanévi fejlesztésének várható leírásaként adja meg, tájékoztató pontokat kínálva ezzel a tanulók fejlődésmenetének követéséhez és az elért eredmények szöveges értékeléséhez. A közoktatási törvény felhatalmazása értelmében a 2. évfolyam második félévétől kerül sor a tanulók teljesítményelvárásokhoz

igazodó érdemjegyekkel, illetve osztályzatokkal kifejezett értékelésére. A tanterv ezért a 2. évfolyam megfogalmazza a tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételeit, annak eldöntéséhez, hogy a tanuló felsőbb évfolyamon folytathatja-e tanulmányait a következő tanévben.

3.8.3 SZEMPONTOK A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSÉHEZ

A fejlesztésközpontú pedagógiai gyakorlatban a tanulói tevékenységek és teljesítmények, valamint a tanulók fejlődésmentének értékelése az elért fejlesztési eredmények mentén történik. Az értékelés személyre szóló és nem minősítő jellegű, tehát abból indul ki, hogy a gyerek hol tart a fejlődés folyamatában. Rámutat az aktuális - a korábbi saját teljesítményekhez viszonyított tanulási eredményekre, a további fejlődés szükségességére. Útmutatást és biztatást ad a továbblépéshez, hogy a gyerek tudatosan és szívesen végezze tanulási feladatait és minél jobban megközelítse a majdani kimeneti elvárásokat.

A jó értékelés értékrendet közvetít, megerősít, és nem megszegyenít. Segíti a személyiség egyén és közösség szempontjából fontos értékeinek felismerését, az elvárások megértését, értelmezését és belülről motivál a további erőfeszítésekre.

A kisiskolás korosztály fejlesztésében különösen fontos szerepe van a fejlesztő értékelésnek, mely végigkíséri a tanulás folyamatát és döntő többségében szóbeli, szóveges értékelés. Ez elsősorban a tanító feladata, de értékelhetik egymást vagy önmagukat is a tanulók. Az írásbeli feladatok kijavítása és javíttatása a fejlesztés meghatározó feltétele. Itt is bevonhatók az értékelésbe a tanulók, azonban a tanító írásbeli szóveges észrevételei, megjegyzései, melyek fejlődésüket segítő lényeges szempontokra irányítják a tanulók figyelmét, semmivel nem pótolhatók. Ezekre a folyamatos szóbeli és írásbeli értékelésekre épülnek a félévi és tanév végi szummatív értékelések. A közoktatási törvénynek megfelelően (1.:70.§) írásban és szóvegesen kell értékelni a tanulókat az alsó tagozat 1. és 2. évfolyamán félévkor, és az első tanév végén. A 2. tanév második félévétől kerül sor a tanulási teljesítmények osztályzatokkal történő értékelésre.

A tanulók szó és írásbeli szóveges értékeléséhez, valamint a második évfolyam második félévében az érdemjegyekkel, illetve az osztályzatokkal történő értékeléshez a tanterv egyes tantárgyi területeinél felsorolt értékelési szempontok adnak eligazítási pontokat. Ezek mindegyikét természetesen nem kell figyelembe vennie a tanítónak, amikor értékelő tevékenységét végzi. Szükség szerint válogathat, rangsorolhat, súlyozhat vagy emelhet be újabb szempontokat az adott időszak fejlesztési céljainak megfelelően, illetve az adott tanuló fejlesztési szükségleteihez igazodó prioritások figyelembevételével.

A 2009/2010-es tanévtől a TÁMOP-3.1.4.-08/1-2008-0009 pályázat keretében a kompetencia alapú oktatás implementációja során a tantervi ismeretanyagot és követelményeket változatlanul kell alkalmazni minden területen. A tantervekben megjelenő fejlesztési követelmények, tanítási tartalmak, témakörök változatlansága mellett jelentősen újak illetve megújultak viszont a mindezek megvalósulását szolgáló tanulói tevékenységek.

3.9 A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK SZABÁLYAI

Erkölcstan vagy Hit- és erkölcstan

Beiratkozáskor, átiratkozáskor szülő a hit- és erkölcstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy

- valamely, a hit- és erkölcstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan oktatást, vagy
- az erkölcstan oktatást

igényli a gyermeke számára.

Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülő a hit- és erkölcstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban igényelheti olyan egyházi jogi személy hit- és erkölcstan oktatását is, amely egyházi jogi személy nem tartott tájékoztatót az iskolában. Az ilyen igényről az igazgató írásban értesíti a szülő által megjelölt egyházi jogi személy képviselőjét.

Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára erkölcstan oktatást szervez. Ha a megkeresett egyházi jogi személy a hit- és erkölcstan oktatást nem vállalja, a szülő ismételten nyilatkozik arról, hogy

- valamely, a hit- és erkölcstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan oktatást, vagy
- az erkölcstan oktatást

igényli a gyermeke számára.

Amennyiben a szülő a hit- és erkölcstan oktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja.

4 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

4.1 ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

A közoktatási törvény és a NAT előírásai szerint az iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének tartalmaznia kell a tanulók magasabb évfolyamokba lépésének feltételeit, magatartásuk, teljesítményeik számonkérését, értékelését, minősítését megalapozó követelmények tartalmát és formáit, a beszámoltatás rendszerét. A pedagógusok a tanítási év közben rendszeresen 1-ben és 2. osztály félévéig szövegesen, 2. osztály második félévétől érdemjegyekkel értékelik a tanulók teljesítményét, előmenetelét, félévkor és az év végén pedig ennek alapján írásbeli értékelést (1-2. osztályban félévkor és 1. év végén), illetve osztályzatokat adnak (2. osztály év végétől). A pedagógus a - szülő külön kérésére - írásban is értékelheti a tanuló teljesítményét az osztályzatok alapján alsó tagozaton illetve felső tagozaton az újonnan belépő tantárgyaknál.

Az ellenőrzés-értékelés szorosan összekapcsolódnak egymással. Az ellenőrzés célja lényeges, megbízható, érvényes információk szerzése a nevelés-oktatás folyamatának fő tényezőiről. Az értékelés pedig ezeknek az információknak az elemzése, rendezése, viszonyítása a célokhoz, a követelményekhez.

Egy jól átgondolt, gyermekekre figyelő ellenőrzési, értékelési rendszer egységesítése, annak céltudatos végrehajtása a visszajelző funkciók (megerősítés, illetve elmarasztalás) megerősítésével a jó hangulatú, eredményes oktatás, nevelés egyik feltétele.

4.2 AZ ISKOLA ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI RENDSZERE

4.2.1 AZ ÉRTÉKELÉS CÉLJA:

- Az önértékelés képességének kialakítása,
- Motiváció az elképzelt vagy elvárt jövőkép elérése érdekében,
- A teljesítményszint és tudásszint jelzése,
- Jelezze a pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszhetőségét,
- Tájékoztassa a szülőt, hogy milyen gyermeke viszonya az iskola követelményeihez.

4.2.2 AZ ÉRTÉKELÉS LEGYEN:

- Sokszínű, serkentő, ösztönző hatású,
- Folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő,
- Tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú,
- Következetes, szakszerű és felelősségteljes,
- Céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek.

4.2.3 AZ ÉRTÉKELÉS KITERJED AZ ISKOLAI ÉLET MINDEN TERÜLETÉRE:

- Az ismeretek, készségek, a tárgyi követelmények elsajátításának szintjére,
- A tanórán kívüli magatartásra,
- A szorgalomra, ezen belül a felkészülésre, feladatvállalásra, feladatvégzésre, a szükséges felszerelés meglétére,
- Szabálytiszteletre, felelősségvállalásra, viselkedésre,
- A korábbi teljesítményhez képest megmutatkozó fejlődésre.

4.3 AZ ELLENŐRZÉS-ÉRTÉKELÉS LEGFONTOSABB MÓDSZEREI, ELJÁRÁSA

Ellenőrzési, értékelési feladatok:	Módszerek, eljárások, eszközök:
A szülők, - az iskolafenntartó, az önkormányzat igényeinek, elvárásainak megfelelően véleményezik az intézmény nevelő-oktató munkáját.	megbeszélések tapasztalatszerzési alkalmak szervezése, azok értékelése, kérdőív
A tanulók otthoni élet és munkakörülményeinek megismerése.	megfigyelések /pl. családlátogatás/ kérdőív beszélgetések
Új taneszközök, tankönyvek használhatóságának értékelése, minősítése.	kérdőíves felmérés tesztek megfigyelések /ismeretszerzési és hasznosítási szempontok alapján/

A kiemelt követelmények megvalósulása a tanulók tudásában.	A tantervi szerkezethez igazodó, igazított megfigyelések. Dokumentumok elemzése. (Más iskolából átkerülő gyermek esetében – esetfelmérés). A tanterv által meghatározott tudásszintbeli és kimeneti követelményeknek megfelelő értékelések.
--	--

4.3.1 AZ ELLENŐRZÉS

Az új tantervek folyamatos bevezetéséhez, az előrehaladáshoz nélkülözhetetlen a tanulók előzetes tudásának (diagnosztikus célú) vizsgálata és a feltárt hiányosságok pótlása.

A tananyag egységeinek befejezésekor érdemesnek tartjuk ellenőrzést és értékelést beiktatni

- formatív
- szummatív /minősítő/ értékelés céljából.

A szummatív értékelés nagyobb anyag megtanítása után, esetleg több téma tartalmát is összekapcsolva szükséges. Ez előzze meg és támassza alá a félévi osztályzat megállapítását.

A tanév végén, illetve a tárgy anyagának befejezésekor minősítő ellenőrzést célszerű végezni.

4.3.2 A TANULÓK TUDÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI FORMÁI:

1. A tanulók munkájának ellenőrzése folyamatos megfigyelés útján, az egész tanítási-tanulási folyamatban állandóan történik.

Módszerei:

- egyes tanulók részvétele a tanítási-tanulási folyamat egyes szakaszaiban
- figyelmük, érdeklődésük, aktivitásuk mértékének megfigyelése
- a tanítási anyag megértésének foka /nem megfelelő, megfelelő, erős, kiváló/
- egyéni különbségek a tanulók között
- kollektív munkában való részvétel
- a házi feladatok elkészítésének módjai
- a tanulók rövid feleletei, hozzászólásai

/Ezeket a félévi, év végi írásbeli értékelések, illetve osztályzatok megállapításánál figyelembe vesszük és a szorgalom értékelésénél jelezzük./

2. A tanulók ismereteinek szóbeli ellenőrzése /feleltetés/

Meg kell figyelni, hogy a tanuló:

- "mit és mennyit" tud
- ismeretei mennyire tudatosak
- az ismeretek alkalmazása mennyire vált készséggé, azaz a tanult ismeretek önálló felhasználása milyen szinten van
- képes-e a saját szavaival elmondani a tanult ismereteket

A szóbeli ellenőrzés követelményei:

- minél több tanulót aktivizáljon
- tervszerű legyen a feleltetés
- önálló feleletet adjanak a tanulók
- a gyengébb tanulók többször feleljenek
- a feleletekről mindig adjunk azonnali visszajelzést.

3. Az ismeretek ellenőrzése írásbeli és gyakorlati munkák útján.

Formái:

1. 1. Felmérések: célja a tanulók tudásszintjének megállapítása bizonyos tárgyakból tanév elején /pl. írásból, helyesírásból, matekból, idegen nyelvből/. Nem osztályozzuk. Megállapíthatjuk belőle, hogy minden egyes tanuló milyen (százalékban kifejezhető) szinten teljesítette az alapul vett követelményeket.
2. Röpdolgozatok: csak néhány kérdést tartalmazhatnak, a lényeglátást, az alapfogalmak ismeretét kutatják.

A röpdolgozat kérdései

- egy témakörre, vagy
 - az előző tanóra, illetve az előző témakör anyagára kérdezzenek vissza. Célja az alapos tudáshoz való hozzásegítés.
3. Az iskolai dolgozatok kidolgozása:
- csak a tantárgyi - tantervi tartalmak egyeztetése után történhet meg.
 - A feladatoknak alkalmazkodniuk kell a tantervi követelményekhez és a tanulók fejlettségéhez.

A javítás általános formai szempontjai:

- Ne maradjon hiba a dolgozatban!
 - A tanulók javítását is javítani kell!
 - A hibák elemzése, típushibák összegyűjtése.
 - A dolgozatokban követeljük meg a "szépírást" és a helyesírást. A helyesírási hibákat javítsuk és javíttassuk minden dolgozatban lehetőség szerint.
 - A dolgozatjavítási órákon a tanulókkal alaposan beszéljük meg a típus-hibákat, legfontosabb problémákat, végezzünk fejlesztő gyakorlást.
4. Feladatlapos ellenőrzési formák.
5. Gyakorlati munkák útján történő ellenőrzések.
6. Házi feladatok, dolgozatok megmutatják a tanulók ismereteinek és készségeinek fokát. A házi feladatok kiadásánál fontos, hogy egyre alkotóbb munkát kívánjunk a tanulóktól és kutatómunkára ösztönözzük őket /pl. könyvtár/. Emellett olyan házi feladatok adására is szükség van, melyek az alapkészségek elmélyítését szolgálják /pl. másoltatás/. A napközi egyik fő feladata az önálló tanulás irányítása mellett a házi feladatok minőségi, illetve mennyiségi ellenőrzése.
7. A csoportos feladatok adásánál és értékelésénél figyelembe kell venni a csoporttag egyéni teljesítményét. Törekednünk kell:
- a tanulók önellenőrzési képességének a pedagógiai folyamat egészében történő kialakítására
 - a folyamatos ellenőrzésre és az önellenőrzés jól megszervezett alkalmainak biztosítására.

4.4 ÉRTÉKELÉS:

A tanulók tudásának, magatartásának, szorgalmának ellenőrzése szorosan összefügg az értékeléssel /osztályozással/, attól nem választható külön a gyakorlatban.

Az értékelés a tanuló kommunikatív és magatartásbeli megnyilvánulásainak viszonyítása az elérendő, a pedagógiai tervekben rögzített célokhoz, követelményekhez.

Értékelnünk kell:

A tanulás eredményeként elsajátított ismereteket, jártasságokat, képességeket, az oktatási folyamatban (és azon kívül megnyilvánuló) személyiségjegyeket.

Az osztályozásnak, értékelésnek fejlesztőnek nevelő hatásúnak kell lennie. Ez csak akkor válik objektívvá, ha a nevelő hozzáteszi a maga szóbeli értékelését is.

4.4.1 AZ ISKOLAI ÉRTÉKELÉS ALAPJÁT SZOLGÁLÓ MÉRÉSEK

1. osztály - belépéskor /Az iskolaérettség követelményei, azaz az óvodai kimenet kritériumai tisztázandók./:

- *DIFER*
Szintfelmérés: - MSSST papír-ceruza teszt, kiegészítve egy Cattell-féle intelligencia teszttel
- *Goudenou* /emberrajz teszt/
- *a pedagógus év eleji megfigyelései* /beszéd, magatartás, mozgás/.

Dyslexia prevenciós osztályoknál ugyanez kiegészítve egy-két szubteszttel a részképességzavar témakörből.
/Ezeket a gyerekeket standardizált tesztekkel már eleve vizsgálják./

2. osztály - év vége

Érdemesnek tartanánk az 1. osztály elején /bemenet/ történt szintfelmérések és a 2. osztályos év végi felmérők alapján megnézni, hogy honnan hová jutottak el ezek a gyermekek.

A TÁMOP-3.1.4.-08/1-2008-0009 pályázat keretében a szövegértés-szövegalkotás (A-modul) és a matematikai logika (A modul) kulcskompetencia-területen teljes tanórai lefedettséggel kompetencia alapú oktatási programcsomagot használó osztályokban csak a negyedik évfolyam végén történik meg ez a mérés.

6.-8. évfolyam – május - Országos kompetenciamérés

A 4. évfolyamon a kompetenciamérés megtörténik, de a feladatlapok javítása, kiértékelése – a központilag megadott javítókulcs alapján – iskolánkban történik. Javasolt a 6., és a 8. évfolyamos kompetenciamérés eredményeinek ismeretében az évfolyamok fejlődésének nyomon követése, összehasonlítása. Ezek ismeretében fejlesztési terv elkészítése az eredmények javítása érdekében.

4.4.2 ÉRTÉKELÉS A GYÓGYÍTÓ-NEVELŐ ELJÁRÁST ALKALMAZÓ OSZTÁLYOKNÁL BESZÉDFOGYATÉKOS (DYSLEXIA PREVENCIÓS) OSZTÁLYOK - ALSÓ TAGOZAT

A különleges gondozáshoz való jog a közoktatásról szóló törvény legutóbbi átfogó módosítása eredményeképpen a jogosultak körébe bevonja a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulókat.

A különleges gondozásra vonatkozó jog kiterjed arra is, hogy a tanulmányok során figyelembe vegyék azokat a nehézségeket, amelyek leküzdésére állapotánál fogva nem képes a tanuló. Az új szabályozás átalakította a tanulmányok körében adható mentesítés eddigi rendszerét. Míg korábban a tanulót egyes tárgyak, tantárgyi részek tanulása alól lehetett mentesíteni, addig a közoktatási törvény új szabályai alapján a mentesítés az évközi, a félévi és az év végi osztályozás alól történik. Így például abban az esetben, ha a tanuló számolási zavarral küzd /dyscalculiás/, a jövőben nem a matematika tantárgy tanulása alól kell mentesíteni, hanem az osztályzat megállapítása alól.

Ugyancsak az e körbe tartozó tanulók segítségét szolgálják azok a rendelkezések, amelyek hosszabb időt biztosítanak az egyes vizsgákon az előírt feladatok megoldására, illetőleg lehetővé teszik a szükséges, indokolt segédeszközök alkalmazását vagy a beszámolás formáinak megváltoztatását. Például az írászavarral küszködő /dysgraphiás/ szóban számolhat be az írásbeli beszámoló helyett.

Az alábbi tanulók

- BNO kódja: F80.9 (A beszéd és nyelvi fejlődés nem meghatározott zavara),
- F81.9 (Iskolai készségek kevert zavara),
- H90.3 (kétoldali idegi hallásvesztés), érzékszervi fogyatékos- nagyothalló, valamint az
- F84 autista spektrumzavaros

esetében az elégséges szint 41%-ra módosul az 51%-os minimum szintről.

Szintfelmérések:

Az aktuális tanév végén egységes készségi szint felmérések matematika és anyanyelv tantárgyakból (számolási, helyesírási készség mérése, értő olvasás készségének felmérése szövegfeldolgozás alapján).

A TÁMOP-3.1.4.-08/1-2008-0009 pályázat keretében a szövegértés-szövegalkotás (A-modul) és a matematikai logika (A modul) kulcskompetencia-területen teljes tanórai lefedettséggel kompetencia alapú oktatási programcsomagot használó osztályokban csak tájékoztató célt szolgálhat a mérés.

4. osztály végén:

Olvasás szövegértés, magyar nyelvtan, matematika.

A beszédfogyatékos (logopédiai) osztályok tanterve megegyezik az intézmény általános tantervével. Értékelésük azonos módon történik a többi osztállyal együtt.

Intézményünkben, mint a sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató iskolában a helyi tantervünk elkészítésénél figyelembe vettük a Köznevelési törvényt, a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékletét (A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve).

4.4.3 A TANULÁS FOLYAMATA ÉS ÉRTÉKELÉSE

A tanulási folyamatoknak 3 szakasza van:

- helyzetfeltáró /diagnosztikus/ értékelés
- formáló-segítő /formatív/ értékelés
- összegző, minősítő /szummatív/ értékelés

Kezdet	Folyamata	Vége
<p>Fajtai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnosztikus, feltárja az előzetes ismeretek szintjét, - feladatot határoz meg, helyzetet mér <p>Mikor?:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bemenetnél valamely osztályfokon - továbblépéskor - tanárváltásnál <p>Célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visszajelzés a tanár, a diák, a szülők számára - tájékoztatás <p>Értékelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rövid dolgozat - teljesítmény mérése pontokban vagy százalékokban tudásszintenként 	<ul style="list-style-type: none"> - formatív - fejlesztő - a tanuló önfejlesztő módot sajátít el <p><i>- meghatározott időben</i></p> <p><i>- rendszeresen elosztott gyakorisággal</i></p> <p><i>- a folyamat teljes idejében</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - követi a folyamatot - érvényesíti a tanulás és értékelés kölcsönhatását <ul style="list-style-type: none"> - röpdolgozat - szóbeli feleletek - osztályfelelések - kísérletezések 	<ul style="list-style-type: none"> - szummatív értékelés - minősítő - tanulási időt záró - a tanulmányi követelményeket figyelembe vevő <p><i>- félév</i></p> <p><i>- év vége</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - összegző - minősítő - értékelő <ul style="list-style-type: none"> - témazáró - szóbeli - írásbeli

4.4.4 A TANULÓK MUNKÁJÁNAK, TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE

1. A tanulói teljesítmények értékelésének feladatai:

- viszonyítása a standard értékekhez
- korrekció
- a tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi eredményükhöz
- a tényleges teljesítmény minősítése érdemjegyekkel.

2. A tanulói teljesítmények értékelésének helye a tanítás-tanulás folyamatában korcsoportoknak megfelelően.

- rendszeres szóbeli visszajelzés az órán
- rendszeres szóbeli feleltetés
- írásbeli ellenőrzés
- témazáró feladatlapok megoldása.

3. Súlypontjai:

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlottság ellenőrzése.
- Az oktatás eredményeként kialakult képességek ellenőrzése.
- A tanulók egymás teljesítményét is értékelhetik szavakkal, esetleg érdemjegyekre tett javaslatokkal, ami a nevelési folyamat fontos és demokratikus szempontja lehet.
A 2. osztály második félévétől, ami a nevelési folyamat fontos és demokratikus szempontja lehet.

4. Az implementáció során alkalmazható egyéb értékelési módszerek pl.:

Interjúkészítéssel, kiállítás összeállításával, napló írásával, előadás bemutatásával történik az ellenőrzés, értékelés.

Lényeges szerepe van a folyamatos fejlesztő értékelésnek. Itt is fontos a történésekre, a gondolatokra, az érzésekre való reflektálás, mind a diák, mind a pedagógus szemszögéből.

A megszokott osztályozás mellett, bevezethető egy „önértékelési füzet”, amelyben minden nap végén rögzíti a diák, hogy szerinte miben haladt előre. A tanuló teljesítményének közbülső és záró, összegző értékelése a helyi tantervben szabályozottak szerint történik.

Egy-egy téma lezárása után az értékelés formái lehetnek szóbeli kifejezés fejlesztését szolgáló feleletek, tesztek, csoportok munkájának értékelése, önértékelés, kiselőadások tartalmának tanulói értékelése, ábraelemzés, plakátkészítés stb.

4.4.5 KÖVETELMÉNYSZINTEK, OSZTÁLYZATOK

A sokoldalúan fejlett személyiség formálásának elősegítése érdekében fontos a tantárgyi és a magatartás, szorgalom osztályzatok szétválasztása.

A követelmények azt a teljesítményszintet jelzik, amelyet valamely anyagrész - vagy egy-egy tantárgy - tanulása után várunk el a tanulóktól. Ezek jelentik a tanulás értékelésében a viszonyítási alapot. A tananyagnak és a

követelményszintnek is egységesnek kell lennie, mert ez adja a tanulás eredményeit megítélő értékek egységes alapját.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
 b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
 c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

4.4.6 TANTÁRGYI OSZTÁLYZATOK, ÍRÁSBELI ÉRTÉKELÉSEK ALSÓ TAGOZATON:

1 osztályban már kialakulnak a különböző képességszintek, melyek az értékelés alapját képezhetik. Ilyen módon itt az elsajátított és/vagy elsajátítandó ismeretek értékelésének írásbeli (alternatív értékelési forma lehet pl. piros pont, csillag stb.) alkalmazása történik.

Kiválóan megfelelt: az a tanuló, aki a megszerzhető ismeretek legalább 90 %-át teljesítette.

Jól megfelelt: az a tanuló, aki a megszerzhető ismeretek legalább 80 %-át teljesítette.

Megfelelően teljesített: az a tanuló, aki a megszerzhető ismeretek 51 %-át teljesítette.

Felzárkóztatásra szorul: az a tanuló, aki a megszerzhető ismeretek 51 %-a alatt teljesített.

Írásbeli értékelés történik félévkor 1 évfolyamon (félévkor és év végén) a 2. évfolyamon félévkor. Osztályzattal értékelünk a 2. évfolyam II. félévétől félévkor és évvégén.

A SNI igényű tanulók speciális értékelése a 4.5. bevezetőjében megfogalmazottak alapján.

4.4.6.1 ÉRTÉKELÉS AZ 1. ÉVFOLYAMON ÉS 2. ÉVFOLYAM FÉLÉVEKOR

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	- piros, fekete pont, dicséret - 1. o. őszevi, tavaszi szöveges értékelés	tanulói munkafüzet tájékoztató füzet	a tanítók a napközis nevelő a szaktanárok
Félévkor	- szöveges értékelés az adott osztályokban tanítók által kidolgozott szempontok alapján.	tájékoztató füzet ellenőrző	az osztályfőnök a napközis nevelő a szaktanárok
Év végén	- kiválóan megfelelt - jól megfelelt - megfelelően teljesített - felzárkóztatásra szorul	bizonyítvány iskolalátogatási biz.	az osztályfőnök a napközis nevelő a szaktanárok az osztályfőnök

4.4.6.2 ÉRTÉKELÉS A 2. ÉVFOLYAM VÉGÉN ÉS A 3-8. ÉVFOLYAMOKON

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	- érdemjegy (5,4,3,2,1) - legalább 3 jegy tantárgyanként - dicséret, elmarasztalás - magatartás és szorgalom havonkénti értékelése	osztálynapló, ellenőrző könyv ellenőrző könyv osztálynapló, ellenőrző könyv	szaktanárok osztályfőnök a szaktanárok, napközis nevelő véleménye alapján (+magatartás füzet!)
Félévkor	- érdemjegy (5,4,3,2,1) - szaktárgyi dicséret - a magatartás és a szorgalom betűvel: példás, jó, változó, rossz illetve hanyag	osztálynapló ellenőrző könyv	a szaktanárok, a diákok és az osztályban tanítók véleményét figyelembe véve az osztályfőnök javaslatára az osztályozó értekezlet
Év végén	-osztályzat: kitűnő (jeles+szaktárgyi dicséret), jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen -a magatartás és a szorgalom betűvel: példás, jó, változó, rossz illetve hanyag	bizonyítvány, osztálynapló, törzslap bizonyítvány bizonyítvány	szaktanárok mint félévkor osztályozó értekezlet

	-nevelőtestületi dicséret		
--	---------------------------	--	--

4.4.6.3 TANTÁRGYI OSZTÁLYZATOK, ÍRÁSBELI ÉRTÉKELÉSEK

Jeles (5): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja az anyagot, mindent alkalmazni is képes. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni, bátran mer visszakérdezni.

Jó (4): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló a jeleshez, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.

Közepes (3): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) szorul több esetben is. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a diák között.)

Elégséges (2): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre. (Akar, de nem megy.)

Elégtelen (1): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Kitűnő osztályzat adható, ha a tanulónak a tanév folyamán csak kiválóan megfelelt értékelése illetve ötös érdemjegye van. Abban az esetben, ha a tanulónak maximum két jól megfelelt értékelése illetve négyes érdemjegye is van a szaktanár, illetve az osztályfőnök véleménye alapján kaphat kitűnő értékelést, osztályzatot.

A műveltségterület bontás nélküli oktatása során a magyar nyelvi és a magyar irodalom órák nem válnak külön egymástól, a követelmények és a tanórai tevékenységek együtt fogalmazódnak meg, illetve zajlanak. Ennek megfelelően történik az értékelés is: a tanév során kapott érdemjegyek magukban foglalják mind a magyar nyelvi, mind az irodalmi teljesítményeket. A félévi illetve az év végi osztályzatok bejegyzésénél az ezekből a tkp. „komplex” érdemjegyekből kialakuló osztályzatot kell a naplóba és az értesítőbe/bizonyítványba a magyar nyelv és a magyar irodalom tantárgyakhoz beírni.

A moduláris oktatás miatt az osztályzás és a magasabb évfolyamra lépés feltételei nem változnak.

4.4.7 A TANULÓK MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI:

Magasabb évfolyamba léphet az a tanuló, aki legalább „megfelelően teljesített” értékelést, vagy elégséges osztályzatot kapott:

- a tanév végén valamennyi tantárgyból;
- javítóvizsgán;
- osztályozó, pótló vizsgán.

Az érdemjegyek/osztályzatok osztálykönyvi bejegyzésének módjai:

- Felmérő, témazáró dolgozat: piros tintával.
- Tanterv által előírt iskolai feladatlapok, kísérleti, munkáltató órán végzett munka: kék tintával.
- Szóbeli feleletek: kék tintával történő beírással.
- A felelés témáját az ellenőrző könyvben az osztályzat előtt ajánlatos jelölni.

Az iskolai dolgozatok, témazáró feladatlapok, stb. érdemjegyét a szaktanár az osztálykönyvbe való bejegyzéssel egyidejűleg az ellenőrző könyvbe írassa be (keltezés, téma, tanár aláírása).

Fontosnak tartjuk, hogy:

Központilag kiadott feladatlapokat a gyerekektől az év elején be kell szedni.

Helytelen viselkedés, felszerelés hiánya miatt szaktárgyi elégtelen osztályzatot nem lehet adni.

Vegyük figyelembe a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját.

Ellenőrizzük a házi feladatokat minden esetben és tartalmilag javítsuk is.

4.4.8 BESZÉDFOGYATÉKOSOKAT OKTATÓ DYSLEXIA PREVENCIÓS OSZTÁLYOK:

Egyéni elbírálás alapján, a prevenció részlegesen mentesíthetünk tanulókat az érdemjegy adása alól, de a mentesítést támassza alá szakértői vizsgálatban szereplő diagnózis. Ne az adott tárgyat tanító döntsön, hanem vizsgálati eredménnyel támassza alá döntését.

Általánosságban a készségi tárgyak alól sem szeretnénk felmenteni minden tanulót, esetleg egyéni elbírálás alapján, szintén szakvéleményre hivatkozva.

Mérések:

- Első év elején beérkező nagy felmérő,
- Második év végén kimenő nagy felmérő.

- Tapasztalatok szerint ennek a 2. osztály végi felmérésnek különböznie kell az ún. normál osztályok felmérésétől, ugyanis az oktatás és a számonkérés logikája teljesen eltérő.

Az értékelés itt is ugyanúgy történik, mint más 1. osztályoknál, csak kicsit részletesebb a szöveges logopédiai értékelés. A bizonyítványba nem kerül be a logopédia, az év végén a logopédus szöveges értékelést ír a gyerekeknek oklevél. Második évfolyamtól indokolt esetben mentesíteni lehet osztályzat alól a fent leírtak értelmében, amivel az egyéni elbírálás kérdése is megoldást nyert. A beszéd fogyatékosok dyslexia prevenciósi osztályai minden más esetben igazodnak a többi osztály követelményrendszeréhez.

5 A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Nagyon lényegesnek tartjuk, hogy az értékelés és az osztályozás ne csak az egyes tantárgyakban elért emlékezet, gondolkodásbeli vagy fizikai ügyességi teljesítményeket honorálja, hanem a tanuló erkölcsi tulajdonságait is tegye mérlegre.

A magatartás és a szorgalom osztályzata éppúgy, mint a tantárgyi osztályzatok, szöveges értékelések nevelő jellegűek. A tanulók számára megmutatják a pedagógusok elégedettségét, vagy elégedetlenségét, amelyekben a követelményekhez viszonyított magatartásuk, illetve szorgalmuk minősítése tükröződik. Ezek az osztályzatok, szöveges értékelések - éppúgy, mint a tantárgyi osztályzatok, szöveges értékelések - a pedagógus számára is jelentős tanulsággal szolgálhatnak, amennyiben feltárják a tanulók fejlődésének sajátos problémáját, a személyiség sajátos ellentmondásait. Ebben az értelemben a magatartás és szorgalom (osztályzatokból) értékeléséből, valamint a magatartás és szorgalom (osztályzatoknak) értékelésének a tantárgyi osztályzatokhoz, szöveges értékelésekhez való viszonyából jelentős pedagógiai következtetéseket lehet levonni a pedagógusok további tevékenységeire nézve is.

A magatartás és a szorgalom szöveges értékelése, osztályozása, vagy tágabb értelemben fogalmazva: a személyiség erkölcsi vonásainak értékelése nehéz feladat; valószínű, hogy a szubjektív megítélés veszélye még nagyobb, mint a tantárgyi értékelések, osztályzatok megállapításakor. Az objektív normák kialakítása sokkal nehezebbnek tűnik.

A magatartás a legtágabb kategóriája a személyiségnek, így szükségszerűen magában foglalja az összes többi vonásokat, ezek között a szorgalmat is. A magatartás az életkori sajátosságokhoz igazodva a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt fejezi ki, a szorgalom osztályzata, szöveges értékelése a tanulmányi munkához való viszonyt tükrözi.

A helyi minősítési rendszer elvileg nem térhet el a magatartás és a szorgalom értékelésének, osztályzatának általánosan érvényes tartalmától. Egészen biztos, hogy a helyi minősítési rendszer igényes kialakítása sehol sem megy vita nélkül. De azt is merjük állítani, hogy ahol vita nélkül fogadják el a helyi minősítési rendszert, ott nem gondolják eléggé végig annak erkölcsi tartalmát. Mindvégig azt hangsúlyozzuk, hogy a magatartás és szorgalom értékelések, osztályzatok tartalmában az erkölcsi mozzanatok érvényre juttatása a leglényegesebb.

A magatartás és a szorgalom értékelése során figyelembe kell venni a különböző tanulásszervezési eljárások során tanúsított magatartást, segítőkészséget, odafigyelést, együttműködést, stb.

5.1 A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI

PÉLDÁS (5):

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi,
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti,
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat,
- Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú,
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben,
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes,
- Megnyilvánulásaiban őszinte.

JÓ (4):

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra,
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi,
- A közösség érdekei ellen nem vét.
- A házirendet igyekszik betartani,
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek,
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés.

VÁLTOZÓ (3):

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása,

- Viselkedésével szemben kifogás merül fel,
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen,
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész,
- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó,
- Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki megrovás,
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés,

ROSSZ (2):

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek,
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja,
- A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik,
- Legmagasabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói intés.

szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli) szaktanári intés	A tantárgyi követelmények nem teljesítéséért, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.
osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli) osztályfőnöki intés (írásbeli)	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségzegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.
igazgató figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	Az iskolai házirend gyakori megszegése, igazolatlan mulasztás, szándékos, kisebb értékű károkozás, fegyelmezetlenség miatt.
igazgatói intés (írásbeli)	Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt.

A magatartás értékelésénél feltétlenül figyelembe kell venni a tanórai magatartást a magatartás füzet alapján.

A fent jelzett megnyilvánulásokat természetesen az életkor sajátosságoknak megfelelően kell kezelni.

Rendszeresen visszatérő probléma az is, hogy a magatartás értékelésében, osztályzatban milyen mértékig vegyük figyelembe azt a viselkedést, amit a tanuló az iskolán kívül tanúsít.

A magatartás jegyben, értékelésében mindazt honorálni kell (pozitív és negatív irányban is), amiről a nevelőtestületnek biztos tudomása van, amit rendszeresen figyelemmel lehet kísérni.

Ezen kívül figyelembe vehetők a teljesen megbízható esetleges jelzések is. Az viszont magától értetődőnek tűnik, hogy minden iskolai keretben történt megnyilvánulás (történjék az az iskolán belül vagy kívül) feltétlenül legyen alapja a magatartás minősítésének.

Minden érintett tanuló egyéni elbírálásban részesül az osztályozó értekezleten az alábbi szempontok szerint:

Az adott tanuló osztályfőnöke az osztályozó értekezleten jelzi, hogy az illetőnek az adott fokozata van.

Röviden ismerteti az indokot, ami miatt a diák ebben a büntetési fokozatban részesült.

Az osztályfőnök kitér arra, hogy az azóta eltelt időszakban tapasztalt-e pozitív változást.

Az osztályfőnök a konkrét év végi osztályzatra tesz javaslatot.

A tantestület szavaz az osztályfőnök javaslatáról. Amennyiben szükséges más osztályzatról döntenek konszenzus alapján.

Ha a tanuló lopás vétségét követte el, és ezért kapott igazgatói figyelmeztetőt/intőt, akkor az év végi osztályzat marad a rossz. (A vétség súlya miatt.)

5.2 A SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI

PÉLDÁS (5):

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik,
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre,
- Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el,
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő,

- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

JÓ (4):

- A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik,
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát,
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű,
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

VÁLTOZÓ (3):

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást,
- Önállóan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát,
- Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt,
- felszerelése többször hiányos
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

HANYAG (2):

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el.
- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan.
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz.
- felszerelése rendszeresen hiányos
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

Bukás esetén a tanuló szorgalmára csak hanyag osztályzatot kaphat. Amennyiben a gyermek igyekezete megfelelő, de értelmi képességei miatt történik a bukás, jobb osztályzat, értékelés is adható.

A szorgalmat minősítő osztályzatok, szöveges értékelések megállapításakor a legfőbb megkülönböztető vonás az, hogy a tanulóknak a tanulmányi munkához való viszonyában - természetesen figyelembe véve az életkort - milyen szerepet játszik az igényesség, a rendszeresség, a kötelességtudat, és az érdeklődés.

Ezeket a megnyilvánulásokat természetesen az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten kell értelmezni. Nagyon fontos az, hogy a szorgalom értékelését, osztályzatát a tanuló képességeihez, környezeti hatásaihoz, született adottságaihoz viszonyítva értékeljük. Éppen ezért a tanulók teljesítményével nem lehet és nem szabad a szorgalmat is minősíteni. Tehát függetleníteni kell a szorgalom értékelését, osztályzatát a tényleges tantárgyi teljesítménytől.

5.3 A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI

A jutalmazások és büntetések alkalmazásainál - indokolt esetben - nem kell a fokozatok betartásához alkalmazkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás és büntetés is adható. A jutalmazásokat, illetve büntetéseket a magatartási és szorgalom osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni és attól csak a nevelőtestület határozata alapján lehet eltérni.

A bejegyzés az ellenőrzőbe az osztályfőnök feladata.

Valamennyi fegyelmző intézkedést a szülővel tudatni és láttamoztatni kell.

5.3.1 ELISMERÉSEK:

Háziversenyek: (tanulmányi, sport, művészeti) I-III. helyezett szaktanári, illetve alsó tagozaton osztályfőnöki dicséret (írásban).

Kerületi versenyek: (tanulmányi, művészeti, sport) I-III. helyezett igazgatói dicséret.

Budapesti, országos versenyek: I. helyezett nevelőtestületi írásbeli dicséret, II-X. helyezett igazgatói dicséret.

Dicséret illet minden műsort, iskolai rendezvényt, egyéb az iskola hírnevét növelő cselekedetet, stb. (A megfelelő fokozatot kell adni a dicséretnek közül.)

Általános tantestületi dicséretben részesül az a tanuló, akinek az osztályozott tantárgyak közül minden jegye ötös, és legalább a fele ezeknek kitűnő érdemjegyet kapott.

		ideje	adományozza
szaktanári dicséret	kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	a tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	a szaktanár
osztályfőnöki dicséret	kiemelkedő közösségi munkáért	a tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	az osztályfőnök (a szaktanárok, a napközis nevelők és

			a DÖK javaslatára
igazgatói dicséret	kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	a tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	az osztályfőnök vagy a szaktanár javaslatára az igazgató
jutalomkönyv (és oklevél)	kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	a tanév végén	a szaktanárok, az osztályfőnök, a napközis nevelő
oklevél	kitűnő tanulmányi eredményért	a tanév végén	az osztályfőnök
nevelőtestületi dicséret	példamutató magtartásért és/vagy kiváló tanulmányi eredményért	a tanév végén	az osztályfőnök javaslatára a tantestület
Eötvös díj (oklevél)	kiemelkedő közösségi munkáért és szaktárgyi, kulturális vagy sportteljesítményért	4-8. tanév végén, osztályonként 1 fő	az osztálytársak szavazata alapján az igazgató
Eötvös plakett	8 éven keresztül nyújtott kimagasló közösségi munkáért, tanulmányi munkáért	8. tanév végén, osztályonként 1 fő azok közül, akik rendelkeznek Eötvös díjjal	az osztálytársak szavazata alapján az igazgató

5.3.2 KÉSÉSEK ÉS AZ EZZEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSOK:

Az óráról való késést a szaktanár jelöli. Az osztályfőnök 45 percnél hosszabb késés után igazolatlan órát ír be.

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolnia kell. A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha,

a) a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,

b) a gyermek, a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,

c) a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

Ha a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

5.3.2.1 IGAZOLATLAN ÓRA:

Az első igazolatlan óra után a szülő tájékoztatása az ellenőrzőben. A 10. igazolatlan óra után a szülő értesítése, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság tájékoztatása. A 30. igazolatlan óra után a szülő ismételt értesítése, valamint a gyermekjóléti szolgálat és a kormányhivatal tájékoztatása. Az 50. igazolatlan óra után a szülő, valamint a gyámhatóság és a kormányhivatal tájékoztatása.

Eljárás ellenőrző könyv hiánya esetén:

Az ellenőrző hiányát a szaktanár a magatartási füzetben jelöli esetenként.

3 alkalommal előforduló hiány esetén: osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetés

5 alkalommal előforduló hiány esetén: osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés

10 alkalommal előforduló hiány esetén: osztályfőnöki megrovás.

Az ellenőrző elvesztése, megrongálása esetén osztályfőnöki intő az új ellenőrzőbe, melyet a tanuló köteles megvenni. Az ellenőrző hiányát a szaktanár a magatartás füzetbe jelöli. Amennyiben a tanuló a 3. jelzett hiány után az ellenőrzőjét nem mutatja be másnap, az ellenőrzőt elveszettnek tekintjük. Az ellenőrzőbe a tanuló bejegyzést nem tehet. Kivételesen az egész osztályra vonatkozó értékelés, szülőknél szóló értesítések. A pedagógusnak ezeket alá kell írnia.

Magatartás füzet vezetése:

Minden osztályban, ahol nemcsak egy tanító, tanár dolgozik magatartás füzetet, kell vezetni. A füzetben az órát tartó tanár az egész osztályra, vagy a tanulóra egyénenként bejegyzést tehet. A magatartás füzetet az osztályfőnök hetente köteles kézjegyével ellátni és dátumozni. A beírásokat havonta meg kell a tanulókkal beszélnie, s a magatartás szorgalom értékelésekor figyelembe venni.

5.3.3 FEGYELMI BÜNTETÉS - A FEGYELMI TÁRGYALÁS HATÁROZATAI

A fegyelmi büntetés lehet

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,

f) kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben az e)–f) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható. Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha a tanuló más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát kijelölni számára. A d) pontban szabályozott fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott. A c) pontban meghatározott fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkozatható.

6 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyarból.
 - További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Alsó tagozaton általában magyar nyelv és irodalom, matematika és környezetismeret (tehetséggondozás) tantárgyakból szervezzük ezeket a foglalkozásokat.
 - A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok a tanulók vesznek részt,
 - akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.
 - magántanulók
- a) Az idegen nyelv és informatika tantárgyak bontását praktikussági szempontok (létszám, technikai eszközök száma, helyiség, tananyag) alapján végezzük.
- b) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. (Kivéve, akit fegyelmi határozattal eltiltanak.) Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- c) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak (felzárkóztató vagy tehetséggondozó), de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- d) **Témahét, témanapok (projekthét, projektnapok).** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témahetet, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A témahetet a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Ennek helyszíne lehet az iskolán kívül is. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyek az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel.
- e) **Projekt módszerrel** a 4. évfolyamon a környezetvédelemmel, a környezettudatos magatartás kialakításával foglalkozunk, melynek része általában a többnapos erdei iskola programja.
- f) Évente már hagyományként ismétlődnek azok a projektnapjaink, amelyek az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel, ezzel is fejlesztve, elmélyítve a gyerekek környezettudatos magatartását, helyes öko-szemléletének kialakulását.

7 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

7.1 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE TESTNEVELÉS ÓRÁN

Célja: megvizsgálni a tanulók 10 hónap alatti fejlődését. Visszajelzés a nevelő-oktató munka hatékonyságáról

	FELSŐ TAGOZAT	ALSÓ TAGOZAT
	fizikai képességek	
T A N É V E L E J É N	Cooper teszt: 12 perces futás	2 iskolakör (kb. 1000 m) futás
	helyből távolugrás páros lábbal	helyből távolugrás páros lábbal
	medicinlabda hajítás hátra – lányok 2 kg, fiúk 3 kg	medicinlabda hajítás hátra – lányok 1 kg, fiúk 2 kg
	4 ütemű fekvőtámasz (60 másodpercig)	
	<i>súlypontemelkedés</i>	
V T A N É V E L E J É N	Cooper teszt: 12 perces futás	2 iskolakör (kb. 1000 m) futás
	helyből távolugrás páros lábbal	helyből távolugrás páros lábbal
	medicinlabda hajítás hátra – lányok 2 kg, fiúk 3 kg	medicinlabda hajítás hátra – lányok 1 kg, fiúk 2 kg
	4 ütemű fekvőtámasz (60 másodpercig)	
	<i>súlypontemelkedés</i>	

8 EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

8.1 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI I ELVEI

- A tanuló az élet minden területén már gyermekkorban alakítsa ki, erősítse saját szellemi, fizikai állapotáért a felelősség érzetét.
- Az iskola ismertesse meg a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit.
- Olyan gyakorlati tudáshoz, képességekhez kell segíteni a tanulókat, amelyek használatával saját egészségük megőrzésén túl egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó, értelmes döntéseket tudnak hozni.
- Ökológiai gondolkodás, környezettudatos szemlélet kialakítása.
- Tisztelet a természet iránt, kialakítani azt a tudatot a tanulóknál, hogy ők is részesei a természetnek, helyi környezetüknek.
- Felhívni a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, segíteni a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.
- A fogyasztó egészségének biztonságos védelme.
- Képesek legyenek ne csak maguk, hanem mások egészségének, életének a védelmére is.
- Ismerjék meg önmagukat, saját fejlődésüket.

8.1.1 ISKOLAI EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ PROGRAM

- Az egészséges és produktív felnőtt életre való felkészítésnek az életre való felkészítésnek az élet minden területét fel kell ölelnie:
- Egészséges táplálkozás.
- Egészségtudatos testápolási szokások.
- Rendszeres testmozgás.
- Lelki egészség, harmonikus életvitel.
- Függőségre vezető szokások (kávé, cigaretta, alkohol, drog, szerencsejátékok) kerülése.

- Emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés és kommunikáció).
- Átgondolt szexuális magatartás.
- Családi életre nevelés.
- Szándékos és véletlen balesetek megelőzése.

8.1.2 AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI

- Osztályfőnöki, környezetismeret, biológia, kémia illetve testnevelés óra.
- Alkalmi esemény (sportnap, akció, egészségnap, egészség hét).
- Önfelkészítő tréningek.
- Kiscsoportos megbeszélések.
- Rendszeresen ismétlődő foglalkozás vagy verseny.
- Mindennapos testedzés, testnevelés óra.
- Sportkör, szakkör, klubfoglalkozás vagy egyéb lehetőségek (előadás, bemutató, filmvetítés, verseny).
- Alsó tagozaton a TÁMOP pályázat keretén belül megvalósuló modul 3. évfolyamon, amelynek témája: Ember és egészsége.

8.1.3 FELADATOK A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT

8.1.3.1 6-10 ÉVES KORIG:

- Az önellátással kapcsolatos aktuális feladatok osztályfőnöki, testnevelés, környezetismeret órán: pl. évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés, fogápolási program. A személyi és a környezeti higiénia. Rendszeres és alapos tisztálkodás, testnevelés óra utáni mosdás, ruhaváltás, egészséges és kultúrált étkezés (az étkező szünetek rendje).
- A testi felépítés megerősítése testnevelés órán, edzésen, sportversenyen, szakkörön: pl. a kielégítő alvás és a fizikai aktivitás szerepe, az egészséges, szép test fontosságának felismerése, az erő, gyorsaság, kitartás fejlesztése. A testi készenlét elemeinek megtanítása (bemelegítés).
- Családi életre nevelés osztályfőnöki, irodalom, idegen nyelv, ének, környezetismeret órán: pl. másokról való gondoskodás, egymás kiszolgálása szerepjátékok formájában, empátikus készségek fejlesztése, szeretetre nevelés és másokra figyelő magatartásforma kialakítása (idősek, kisgyermek, betegek ápolása).

8.1.3.2 11-14 ÉVES KORIG:

- A kulturált külső megjelenés összetevőinek tisztázása osztályfőnöki órán, szakkörön stb. Pl. az egészséges testápolás fontossága és a felesleges kozmetikumok használata. Az egészséges táplálkozás szerepe a pubertás korban (biológia, technika és életvitel tantárgy keretében), a fogyókúra veszélyeinek tudatosítása (biológia és kémia órán).
- A testi átalakulásra való felkészülés (osztályfőnöki, természetismeret, biológia és kémia órán): pl. ritmus és mozgáskultúra fejlesztése (tánc, torna, akrobatikus elemek), fizikai állóképesség, erőnlét továbbfejlesztése (fizikai megterheléssel járó sporttevékenység), a szexuális érettség okozta változások tudatosítása (osztályfőnöki, biológia órán, felvilágosításon).
- Segítségnyújtási képességek fejlesztése (osztályfőnöki, biológia órán, vöröskeresztes tanfolyamon): pl. a rosszullet vagy baleset miatti elsősegélynyújtáshoz szükséges ismeretek megtanulása. Hangsúlyosan foglalkozni kell a média hatásával, a reklámok szerepével, hatásmechanizmusukkal.
- Fel kell hívni a tanulók figyelmét a fogyasztás visszasságaira, segíteni kell a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.
- Bizonyos szinten fel kell őket készíteni arra, hogy képesek legyenek ne csak maguk, hanem mások egészségének, életének a védelmére is.
- Ismerjék meg önmagukat, saját fejlődésüket.
- Az iskolai egészségnevelési célok megvalósítása érdekében a tanulók aktív közreműködésére építő, egységes (iskolai és iskolán kívüli fejlesztésre vonatkozó) egészségnevelési programot kell készíteni.
- Az egyén egészségének és az iskolai közösség biztonságának növelése érdekében világos, a megvalósítás módját is megjelölő célokat kell megfogalmazni.
- Minden tanulónak meg kell tanulnia élni saját fizikai, lelki és szociális lehetőségeivel.
- Az országos egészségfejlesztési célokat az iskola, szülők, egészségügyi szakemberek (gyermekorvos, iskolaorvos, védőnő, pszichológus stb.) és az önkormányzat együttműködésével kell megvalósítani.

8.2 ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI

8.2.1 A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma kiszélesedett: a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul.

Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben képesek legyenek a mindennapi életvitelükben a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti **integráció**, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés.

A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi tantárgy feladata. Ugyanakkor az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti vonatkozású ismereteket, fejlesztési elemeket egésszé kell építeni.

A környezeti nevelésben szükséges, hogy a tanulók az elemző gondolkodás mellett a környezet teljességét megragadó tanulási helyzetekkel is találkozassanak.

8.2.2 A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJAI

1. Rendszerszemléletre nevelés

A tanórán szerzett ismeretek összekapcsolása az élet valós ügyeivel. Ismerjék fel önállóan is a problémákat, keressenek önálló válaszokat.

2. Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása

A felmerülő problémákra több alternatív felállítás, az alternatívák értékelése, ellenőrzése és helyes kiválasztása képességének kialakítása.

3. Globális összefüggések megértése

Fontos, hogy a létező környezeti problémák mögötti gazdasági, társadalmi gondokat ne csak egyenként lássák a tanulók, hanem az okokat is megértsék. Legyenek képesek ezeket saját környezetükben, életükben azonosítani, ezeket szem előtt tartva cselekedni.

4. A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

Környezetünk minősége létminőségünk egyik alapvető meghatározója. Fontos cél, hogy ez tükröződjék vissza a gondolkodásban. Ismerjék fel, hogy milyen helyet foglal el az ember az ökológiai rendszerben, s milyen hatással van az emberi tevékenység a természetben évezredek alatt kialakult egyensúlyokra.

5. A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása

Szükség van arra, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.

6. A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, ezért együtt kell működni a környezetével. Ez feltételezi a természet törvényeinek megértését, a létformák fel- és elismerését. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem. Az ökoszisztéma különböző élőlényközösségek, társulások és azok élőhelyeinek rendszere, amelyen belül kölcsönös egymásra utaltság áll fenn az adott területen élő élőlények és a természeti környezet között.

7. A szerves kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

A környezettel való harmonikus együttélés régen és ma.

8. Fogyasztóvédelem

A fogyasztás visszásságaira, a fogyasztóvédelem törekvéseire fel kell hívni a tanulók figyelmét, segíteni kell a tudatos fogyasztási magatartás kialakítását (a médiareklámokkal szembeni kritikus magatartás kialakítása). Környezetünk és egészségünk megvédése csak a tudatos önmérséklő fogyasztói magatartás kialakításával lehetséges.

8.2.3 A KÖRNYEZETI NEVELÉS FELADATAI A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT

8.2.3.1 6-10 ÉVES KOR

- A természettisztelő, az embertisztelő szokásrendszer kialakítása.

- A belső késztetések érzelmi, erkölcsi megalapozása.
- Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése.
- Viselkedési minták bemutatása.
- Az érdeklődés felkeltése a természeti jelenségek iránt.
- Az élő környezet iránti kötődés, felelősségérzet erősítése.
- A természet sokszínűségének, formagazdagságának szemléltetése.
- A kritikus, problémamegoldó gondolkodás és a tudatos fogyasztói magatartás megalapozása.

8.2.3.2 11-14 ÉVES KOR

- A szokásrendszer működtetése.
- Az egészséges, környezetbarát életvitel megerősítése.
- Pontos információhoz juttatás, azok elemzése, összegzése.
- Az önálló döntéshozatal, problémamegoldás és önálló cselekvésre nevelés.
- A környezettel és környezetvédelemmel kapcsolatos akciókon való aktív részvételre ösztönzés.
- A KÖRNYEZETI NEVELÉS az iskolai és az iskolán kívüli oktatási és nevelési folyamatának minden területén jelen van.
- A TÁMOP 3.1.4.-08/1-2008-0009 számú nyertes pályázat keretén belül projekt módszerrel a 4. évfolyamon környezetvédelemmel foglalkozunk, ennek egyik helyszíne az erdei iskola.
- Részt veszünk osztálykeretben helyi és országos környezetvédő szervezetek akcióin (Föld napja, Madarak és fák napja, Állatok napja, stb.).
- Itt lehetőségünk van a szülők bevonására.

8.3 ÖKO-ISKOLA:

Iskolánk a 2011-2014 közötti időszakra elnyerte az Ökoiskola címet. Évek óta nagy gondot fordítunk a környezeti nevelésre, természetes és épített környezetünk megóvására.

Célunk a gyermekekben a megfelelő ökológiai morál kialakítása. Az iskolában megalapozott ökológiai szemlélettel az új generáció már környezettudatosabb életet élhet. Jobban fogja tisztelni az őt körül vevő természetes és épített környezetet.

Az ökológiai fenntarthatóságra nevelés, a társadalom továbbélését szolgálja a gyakorlatban. Szeretnénk a környezettudatos magatartást és életvitelt tanulóinkon keresztül a családok felé is közvetíteni, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Célunk, továbbá, hogy mindennapjainkban is minél szélesebb területen váljunk környezettudatosabbá.

Egy **ökoiskola** abban más elsősorban, mint egy átlagos iskola, hogy nem csak a nevelő-oktató munkában jelennek meg a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az **iskolai élet minden területén**. Diákjaink az iskola környezeti nevelése során úgy tesznek szert ismeretekre, tudásra, hogy miközben szabályokat sajátítanak el, a környezetvédelmi munka **aktív résztvevőivé** is válnak.

9 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

9.1 HELYZETFELTÁRÁS

Iskolánkban évről évre nő a szociálisan veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók száma. A családok egyre nagyobb száma küzd komoly megélhetési gondokkal (munkanélküliség, családok felbomlása, komoly idegrendszeri betegségek, alkoholizmus, leszázalékolás stb.). A tanulóknak és szüleiknek így növekvő társadalmi egyenlőtlenségekkel kell szembenéznük. A kulturális különbségek okozta hátrányok is jelentősek.

A tanulók szociális helyzete is sokféle problémát vet fel. Az anyagi nehézségeken kívül nevelési kérdéseket, és befolyásolja az iskolai képzésben való részvételt, valamint a továbbtanulást is.

A szociális hátrányok enyhítése összetett feladat, amely nevelési tervünk más fejezeteit, többek között a felzárkóztató és tehetséggondozó, a gyermek- és ifjúságvédelmi programunkat is érinti. Előfeltétele a szociális hátrányokkal küzdő tanulók számbavétele, körülményeinek feltárása, elemzése.

Az iskola feladata, hogy a tanulók szociális nehézségeik ellenére is folytathassák tanulmányaikat, ne kerüljenek kiszolgáltatott, reménytelen helyzetbe.

Az iskola célja, hogy pedagógiai munkájának minden területén a prevenció érvényesüljön. A tanuló képessé váljon az önvédelemre, és a destruktivitás helyett az önfejlesztő, építő magatartásformát válassza.

A szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási problémák, a tanulási nehézségek számos tanulónál együttes formában jelentkeznek, az esetkezelés során azonban szükséges mindhárom terület tevékenységi formáit

elkülöníteni. A hatékony problémamegoldás egyik feltétele a jól szervezett csapatmunka, amely az igazgató, az igazgatóhelyettesek, tanárok, tanítók, napközis nevelők, logopédusok, fejlesztőpedagógusok, illetve gyermekvédelmi felelős tevékenységével valósulhat meg.

9.2 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSI LEHETŐSÉGEI

- a) Az önkormányzat szociálpolitikai és gyermekjóléti hivatalai /pl. átmeneti segély, rendszeres nevelési segély stb./ és természetben nyújtott /pl. gyermekintézményi térítési támogatás/ segélyezési formáiról minden információ, illetve szükséges formanyomtatvány beszerezhető, akár itt, az iskolában is.
Adott esetben a fejlesztő pedagógus a család képviselőjét is felvállalhatja a fórum előtt.
- b) Az iskola állandó kapcsolatban áll a Vöröskereszttel, a kreatív tevékenységet folytató alapítványokkal. Az együttműködés jegyében a rászoruló tanulók valamilyen segélyben, valamint ajándékban részesülnek.
- c) Ha a család önhibáján kívüli okokból olyan szociális nehézségekkel terhelt körülmények között él, mely miatt a gyermekek megfelelő étkeztetésének biztosítása veszélyben van, az iskola a gyermeket javasolhatja az Önkormányzatnál étkeztetési térítési díjban való támogatásra, ingyenes étkeztetésre is.
- d) A TÁMOP 3.1.4. pályázaton belül a szociális, életviteli, és környezeti kompetenciák fejlesztését célzó újszerű osztályfőnöki órák a felső tagozaton nagyban hozzájárulhatnak a szociális hátrányok enyhítéséhez, olyan formában, hogy a tanulók közösségi élményeik révén a későbbiekben sikeresen építik és tartják fenn társas kapcsolataikat. A nagyobb önállóságot biztosító munkaformák, a kooperatív tevékenységet igénylő szervezési módok és az újszerű módszerek rendszeres és következetes alkalmazása idővel meghozza a gyümölcsét, és gyorsabb tanulást eredményez, mint a hagyományos, a csakis a frontális eszközöket ismerő pedagógiai gyakorlat. A szociális kompetenciák fejlesztése során a diákok megosztják egymással ötleteiket, megbeszélik gondolataikat, együttműködnek. A gyerekek így felfedezhetik a közösen végzett munka örömeit és a segítségadás különböző formáit, miközben elmélyíthetik tudásukat, közösen értelmezhetik, formálhatják véleményüket, nézeteiket. A kooperációs szervezeti formák iskolai használata nélkül a tanulóknak nincs alkalmuk arra, hogy aktivitásukat teljes intenzitással kibontakoztassák, és arra sem, hogy megtanuljanak hatékonyan együttműködni.

9.2.1 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

A szociális hátrányokból adódó problémák a tanulók esetén többnyire összefüggnek a tanulási kudarccal, amely esetben a *felzárkóztatást segítő program* szerint járunk el, más esetben a *tehetséggondozó program* szerint.

A gazdasági jellegű szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- tankönyvek támogatása
- étkezési támogatás
- ingyenes tízórai akció
- tanulmányi kirándulás támogatása
- az iskolai Alapítvány támogatása az arra érdemes és rászoruló tanulóknak

A segítő tevékenység területei:

- beszédfigyelmetlen (dyslexia prevenciós) osztályok alsóban
- ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- napköziotthonos ellátás
- tanulószoba
- iskolai étkeztetés
- iskolaorvosi ellátás
- iskolaorvosi ellátás
- iskolaorvosi ellátás
- fejlesztőpedagógusi ellátás
- logopédiai ellátás
- pszichológusi ellátás
- korrepetálások, felzárkóztatást segítő foglalkozások
- tehetséggondozó szakkörök
- sportfoglalkozások, iskolai rendezvények, ünnepségek
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok), napközis tábor, erdei iskola, nyári táborok